

(1) ספר אבודרהם פורים

ואם תאמר האיך חייבו חכמים להשתכר בפורים והלא בכמה מקומות בתורה מזכיר שהוא מכשול גדול השכרות כמו נח ולוט

(2) אסתר פרק ט

(כב) כַּיָּמִים אֲשֶׁר נָחוּ בָהֶם הַיְּהוּדִים מֵאוֹיְבֵיהֶם וְהַחֲדָשׁ אֲשֶׁר נִהְפְּדוּ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה וּמֵאֲבָל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יָמֵי מְשֻׁתָּה וְשִׁמְחָה וּמְשָׁלוֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנוֹת לְאֲבִיוֹנִים :

(3) תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ז עמוד ב

אמר רבא : מיחייב איניש לבסומי [רש"י - לאבסומי - להשתכר בייין]. בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. רבה ורבי זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי, איבסוס, קס רבה שחטיה לרבי זירא. למחר בעי רחמי ואחייה. לשנה אמר ליה : ניתי מר ונעביד סעודת פורים בהדי הדדי! - אמר ליה : לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא.

(4) תוספות מסכת מגילה דף ז עמוד ב

דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי - [בירושלמי] ארורה זרש ברוכה אסתר ארורים כל הרשעים ברוכים כל היהודים.

(5) מהרש"א חידושי אגדות מסכת מגילה דף ז עמוד ב

קס רבה שחטיה לרבי זירא כו'. דבר תמוה הוא לפרשו כפשטיה ונראה דר"ל כעין שחטיה דאגבריה חמרא וכפייה לשתות יותר מדאי עד שחלה ונטה למות ולכך נקטיה בלשון שחטיה דשתיית היין נקרא ע"ש הגרון מקום שחטיה כמ"ש ממלא גרונו של ת"ח יין וקאמרי דהתפלל עליו שלא ימות מחולי זה עד שנתרפא וחי ומצינו במקרא ובתלמוד לשון חי מלשון רפואה :

(6) רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ב הלכה טו

כיצד חובת סעודה זו שיאכל בשר ויתקן סעודה נאה כפי אשר תמצא ידו, ושותה יין עד ב שישתכר וירדם בשכרות.

(7) ר"ן על הרי"ף מסכת מגילה דף ג עמוד ב

ומיחייב לבסומי עד דלא ידע מאי קאמר וכתב רבינו אפרים ז"ל מההוא עובדא דקס רבה ושחטיה לר' זירא כדאי' בגמ' אידחי ליה מימרא דרבא ולא שפיר דמי למעבד הכי :

(8) ב"ח אורח חיים סימן תרצה

ונראה דמהך טעמא סידר בעל התלמוד להך עובדא דרבה ור' זירא בתר מימרא דרבא למימרא דהכי הוי הלכתא ולדחויי לדרבא ומיהו דוקא לבסומי עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי הוא דדחינן לה אבל מיהו צריך לשתות הרבה מלימודו שייטב לבו במשתה ויהא שתוי או אפילו שיכור שאינו יכול לדבר לפני המלך רק שתהא דעתו עליו ובהגהות מיימוניות (פ"ב הט"ו אות ב) כתב בשם ראבי"ה (סו"ס תקסד) כל זה למצוה אבל לא לעכב ובתשובת מהרי"ל סימן נ"ו ביאר טעמו עיין שם :

(9) שולחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרצה סעיף ב

* <א> חייב איניש לבסומי בפוריא * עד דלא ידע (ד) בין ארור המן לברוך מרדכי. הגה : <ב> וי"א דא"צ להשתכר כל כך, ג אלא שישתה יותר מלימודו (כל בו) (ה) [ב] וישן, ומתוך שישן אינו

יודע בין ארור המן לברוך מרדכי. (מהרי"ל). ואחד המרבה ואחד הממעט, ובלבד שיכוין לבו לשמים.

(10) ביאור הלכה סימן תרצה ד"ה * חייב איניש

* חייב איניש וכו' - וא"ת האיך יחייבו חז"ל מה שזכר בתורה ובנביאים בכמה מקומות השיכרות למכשול גדול וי"ל מפני שכל הניסים שנעשו לישראל בימי אחשורוש היו ע"י משתה כי בתחלה נטרדה ושתי ע"י משתה ובאה אסתר וכן ענין המן ומפלתו היה ע"י משתה ולכן חייבו חכמים להשתכר עד כדי שיהא נזכר הנס הגדול בשתיית היין. ומ"מ כ"ז למצוה ולא לעכב [א"ר]:

(11) ביאור הלכה סימן תרצה ד"ה * עד דלא

וז"ל הח"א כיון שכל הנס היה ע"י יין לכן חייבו חכמים להשתכר ולפחות לשתות יותר מהרגלו כדי לזכור הנס הגדול ואמנם היודע בעצמו שיזלזל אז במצוה מן המצוות בנט"י וברכה ובהמ"ז או שלא יתפלל מנחה או מעריב או שינהוג קלות ראש מוטב שלא ישתכר וכל מעשיו יהיו לש"ש עכ"ל:

(12) משנה ברורה סימן תרצה ס"ק ד

(ד) בין ארור המן - שזה מפלה ראשונה שניטל [ה] נקמה רבה ממנו ועוד טובה יתרה מזה גדולת מרדכי שבירכו הקדוש ברוך הוא שעלה למעלה ראש והנה קודם שנשתכר נתן בודאי תודה להש"י על שתי הטובות וע"כ אחז"ל שלא יפסיק מלתן שבח ע"ז בשמחה עד שיבוא לידי כך שלא יבחין עוד מה בין טובה זו לזו. ועיין בא"ז דמ"מ יראה להיות זהיר בענין נט"י וברכת המוציא ובהמ"ז ויהיה שמחה של מצוה

(13) ערוך השולחן אורח חיים הלכות מגילה סימן תרצה

אך אינו מובן לפ"ז למה היה לה להש"ס לומר בלשון משונה עד דלא וכו' לימא חייב לבסומי עד שירדם ולכן יותר נראה דאין כוונת הרמב"ם לפרש הגמ' כן אלא שדחה מאמר זה מהלכה כמ"ש הר"ן בשם רבינו אפרים שכיון דמבואר בגמ' שאירע סיבה ע"י זה ע"ש נדחה זה מהלכה אבל הטור והש"ע כתבו ממש כלשון הגמ' עד דלא ידע וכו' והיא תמוה

(14) ערוך השולחן אורח חיים הלכות מגילה סימן תרצה סעיף ה

אמנם רבינו הב"י בספרו הגדול כתב בשם אורחות חיים וז"ל חייב איניש לבסומי בפוריא לא שישתכר שהשכרות איסור גמור ואין לך עבירה גדולה מזו שהוא גורם לגילוי עריות ושפיכות דמים וכמה עבירות זולתן אך שישתה יותר מלימודו מעט עכ"ל וקשה דא"כ מאי עד דלא ידע וכו' ואם מפרש כאילו פירוש שנתבאר איך סתם רבינו הב"י דבריו בש"ע דלהדיא משמע שכרות גמורה וצ"ע [ואולי יפרשו עד ולא עד בכלל ולמעשה יש להתרחק מן השכרות ובפרט שתיית י"ש שבשכרותו יתמלא קיא צואה ורק לשתות מעט יותר מלימודו ולישן קצת]:

(15) בית הבחירה למאירי מסכת מגילה דף ז עמוד ב

חייב אדם להרבות בשמחה ביום זה ובאכילה ובשתיה עד שלא יחסר שום דבר ומ"מ אין אנו מצווין להשתכר ולהפחית עצמנו מתוך השמחה שלא נצטוינו על שמחה של הוללות ושל שטות אלא בשמחה של תענוג שנגיע מתוכה לאהבת השם והודאה על הנסים שעשה לנו